

8.3. Adgang til indgreb i meddelelshemmeligheden i sager om børnepornografi

8.3.1. Udvalgets overvejelser og forslag

Udvalget har overvejet, om der bør være adgang til at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden i sager om børnepornografi.

I 1996 ændredes retsplejelovens § 781 (jf. lov nr. 388 af 22. maj 1996) således, at der bl.a. blev adgang til telefonaflytning og teleoplysninger i såkaldte hackersager (jf. straffelovens § 263, stk. 2 og 3).

Det fremgår således af retsplejelovens § 781, stk. 2, at under visse betingelser kan telefonaflytning og teleoplysning foretages, såfremt mistanken angår fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 263, stk. 2, eller § 263, stk. 3, jf. stk. 2 (hackersager).

Om baggrunden for bestemmelsen fremgår bl.a. følgende af Folketingstidende 1995/1996, tillæg A, sp. 4068:

»For så vidt angår spørgsmålet om indgreb i meddelelshemmeligheden kan Justitsministeriet tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets principielle synspunkt (jf. bet. 1023/1984, s. 51-52), hvorefter der generelt bør sættes snævre grænser for politiets indgreb i meddelelshemmeligheden.

Som også fremhævet af Strafferetsplejeudvalget er der imidlertid nye kriminalitetsformer, hvor sædvanlige efterforskningsmetoder ikke rækker til.

Der må derfor foretages en afvejning mellem på den ene side den ulempe eller skade, som indgrebet er forbundet med for samfundet og for den enkelte, som indgrebet rammer, og på den anden side den betydning, indgrebet har som middel til opklaring og bekæmpelse af kriminalitet, samt kriminalitetens art og grovhed.

Efter Justitsministeriets opfattelse har udviklingen siden 1985 - hvor Folketinget senest drøftede spørgsmålet om indgreb i meddelelshemmeligheden over for »hacker-kriminalitet« - vist behov for at anvende dette efterforskningsmiddel over for kriminalitet, der begås ad elektronisk vej, og hvor mere traditionelle efterforskningsmetoder derfor ikke er anvendelige. »Hacker-kriminalitet« begås således typisk ved, at gerningsmanden fra sin egen pc og gennem et modem kobler sig på det offentlige telefonnet eller eventuelt et datanet og derfra gennem forurettedes modem eller en tilsvarende »indgang« skaffer sig adgang til forurettedes dataanlæg.

Ganske vist er det som nævnt ovenfor i pkt. 4.2.2. muligt at foretage teleoplysning med samtykke fra en forurettet, jf. retsplejelovens § 786, stk. 2. Den fremgangsmåde er imidlertid langt fra altid tilstrækkelig.

Der kan således være forurettede, der modsætter sig politiets indblanding, jf. herved ovenfor pkt. 4.1. om påtalespørgsmålet. Langt vigtigere er det imidlertid, at politiet - når det f.eks. med samtykke fra en forurettet er lykkedes at finde en mistænkt - ofte vil have behov for at foretage teleoplysninger med udgangspunkt i den mistænkte telefon m.v. for at belyse omfanget af hans mulige kriminelle aktivitet over for andre ofre. Hertil kommer yderligere, at der kan være behov for telefonaflytning; ikke så meget med hensyn til samtaler som med hensyn til datakommunikation for derigennem at klarlægge den nærmere karakter af den strafbare handling, dvs. hvad den mistænkte foretager sig med hensyn til fremmede dataanlæg.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at der i sager om overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2, og § 263, stk. 3, jf. stk. 2, bør være mulighed for at foretage telefonaflytning og teleoplysning, uanset kriminalitetskravet ikke er opfyldt. Derimod ses der ikke at være anledning til at give mulighed for at foretage anden aflytning, brevåbning eller brevstandsning.

...

På lignende måde som ved »hacker-kriminalitet« begås også »tyveri af telefontid« ved hjælp af telefon eller anden telekommunikationstjeneste. Derfor er de mere traditionelle efterforskningsmetoder ikke anvendelige. For at opklare disse lovovertrædelser er der således behov for at foretage teleoplysning, ikke blot med udgangspunkt i en forurettets telefon m.v., jf. retsplejelovens § 786, stk. 2, (omtalt ovenfor i pkt. 4.2.2. og 4.3.), men også med udgangspunkt i den mistænkte telefon m.v.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at der i de omhandlede sager bør være mulighed for at foretage teleoplysning, uanset at kriminalitetskravet ikke er opfyldt. De almindelige regler om mistankekrav, indikationskrav og proportionalitetskrav vil fortsat finde anvendelse.«

Bestemmelsen blev yderligere udvidet i 1997 (jf. lov nr. 411 af 6. oktober 1997), så også grov vold, farerovoldelse efter straffelovens § 252, stk. 1, grove tyverier og menneskesmugling (udlændingelovens § 59, stk. 3) blev omfattet.

Udvalget har nærmere overvejet, om disse efterhånden mange undtagelser fra hovedreglen om, at der skal være mulighed for fængsel i 6 år, er udtryk for, at bestemmelsen ikke længere er tidssvarende.

Udvalget finder, at der i det omfang, hvor der er særligt behov herfor, bør skabes adgang til indgreb i meddelelshemmeligheden ved IT-relateret kriminalitet. En bestemmelse herom bør dog begrænses til de